RAPPORT

Impactanalyse Geitenhouderijen Nederland

Klant:	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de directie Woningbouwbeleid
Referentie:	BL3873-MI-RP-260528-1130
Status:	Definitief/1.0
Datum:	26 juni 2026

Haskoning
Enhancing Society Together

HASKONING NEDERLAND B.V.

Jonkerbosplein 52
6534 AB Nijmegen
Netherlands
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 70 00
E-mail: info@haskoning.com
Website: haskoning.com

Titel document:	Impactanalyse Geitenhouderijen Nederland
Referentie:	BL3873-MI-RP-260528-1130
Status:	Definitief/1.0
Datum:	26 juni 2026
Projectnummer:	BL3873
Auteur(s):	JH, NB, TB
Opgesteld door:	JH
Gecontroleerd door:	TB
Datum:	26 juni 2026
Goedgekeurd door:	NB
Datum:	26 juni 2026

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. Haskoning Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van Haskoning Nederland B.V. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat. Dit document kan zijn opgesteld met behulp van kunstmatige intelligentie (AI); alle door AI gegenereerde inhoud is beoordeeld en gevalideerd door onze experts.

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
2	**Analyse 1: Huidige blootstelling**	**3**
2.1	Toelichting op de vraag	3
2.2	Resultaten	5
3	**Analyse 2: Mogelijke toekomstige blootstelling**	**10**
3.1	Toelichting op de vraag	10
3.2	Resultaten	11
4	**Analyse 3: Ruimte voor (her)vestiging, aanpak 1**	**14**
4.1	Toelichting op de vraag	14
4.2	Resultaten	15
5	**Analyse 4: Ruimte voor (her)vestiging, aanpak 2**	**17**
5.1	Toelichting op de vraag	17
5.2	Resultaten	18
6	**Uitgangspunten, afbakening en toepassingsbereik**	**19**
7	**Samenvatting**	**20**

1 Inleiding

Aanleiding

Uit onderzoeken binnen het programma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO1) blijkt dat omwonenden van geitenhouderijen vaker longontstekingen ontwikkelen. De Gezondheidsraad concludeerde in 2018 dat er aanwijzingen zijn voor een oorzakelijk verband, maar dat meer onderzoek noodzakelijk was om dit te kunnen bevestigen. Begin 2025 werden resultaten van het derde VGO-onderzoek gedeeld, waarin gegevens werden gebruikt uit meer regio's in Nederland dan in voorgaande onderzoeken. De Gezondheidsraad (Commissie Veehouderij en Gezondheid), concludeerde op basis van het VGO-onderzoek dat het verband tussen wonen in de nabijheid van geitenhouderijen en longontstekingen waarschijnlijk causaal is en schreef in juli 2025 een advies (deel 1)2 aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN).

In het advies staat onder andere dat de verhoogde kans op longontstekingen bij omwonenden van geitenhouderijen het gevolg lijkt te zijn van een combinatie van factoren. Hierbij spelen zowel specifieke kenmerken van geitenhouderijen als individuele gevoeligheid voor longontstekingen een rol. Kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen en mensen met een verminderde weerstand, lopen een groter risico op het ontwikkelen van longontsteking.

In het advies van december 2025 (deel 2) 3 aan de ministeries VWS en LVVN stelt de Gezondheidsraad dat in vergelijking met het landelijk gemiddelde voor omwonenden het risico op een longontsteking gemiddeld 73% hoger is binnen een afstand van 500 meter tot een geitenhouderij; en 19% hoger binnen een afstand van een kilometer. De bescherming van omwonenden kan enerzijds verbeterd worden met maatregelen die de uitstoot uit geitenstallen verminderen en anderzijds met afstandsnormen voor nieuwe geitenhouderijen of woningen. Dit is voor het kabinet aanleiding om een maatregelenpakket uit te werken.

Onderzoek

Naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad hebben de ministeries BZK, VWS, LVVN en IenW aan Haskoning gevraagd om met een ruimtelijke analyse inzichtelijk te maken wat de huidige en toekomstige langdurige blootstelling is aan bestaande geitenhouderijen in Nederland.

Dit rapport beschrijft de resultaten van de analyse waarin vier concrete vragen zijn onderzocht:

1. Hoeveel woningen en overige potentieel gevoelige bestemmingen liggen binnen de twee afstandsnormen (500 en 1000 meter) van bestaande geitenhouderijen?

[1] Het VGO is een Nederlands onderzoeksprogramma waarin onder meer het RIVM, Universiteit Utrecht, Wageningen University & Research en Nivel samenwerken om de invloed van wonen nabij veehouderijen op de gezondheid van omwonenden te onderzoeken.

2 Gezondheidsraad, Gezondheidsrisico's rond veehouderijen 2025, deel I (Den Haag, 2025); https://www.gezondheidsraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2025/07/03/advies-gezondheidsrisicos-rond-veehouderijen-2025-deel-i/20250703_Advies_Gezondheidsrisicos-rond-veehouderijen-2025-deel-I.pdf

3 Gezondheidsraad, Gezondheidsrisico's rond veehouderijen 2025, deel II (Den Haag, 2025); https://www.gezondheidsraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2025/12/08/advies-gezondheidsrisicos-rond-veehouderijen-2025-deel-ii/gezondheidsrisicos-rond-veehouderijen-2025-deel-ii-advies.pdf

2. Hoeveel woningbouwactiviteiten zijn gepland binnen de twee afstandsnormen van bestaande geitenhouderijen?
3. Wat zijn indicatieve locaties waar geitenhouderijen zich mogelijk zouden kunnen (her)vestigen wanneer ‘geen langdurige blootstelling’ het uitgangspunt is?
4. Wat zijn indicatieve locaties waar geitenhouderijen zich mogelijk zouden kunnen (her)vestigen wanneer beperkte langdurige blootstelling wordt toegestaan, uitgaande van maximaal 25 woningen binnen de gehanteerde afstandsnorm?

De informatie in dit rapport en het onderliggende kaartmateriaal draagt bij aan het formuleren van passende maatregelen. Het rapport bevat geen advies of oordeel over de mogelijke noodzaak van specifieke beleidsmaatregelen maar biedt inzicht in de mogelijke omvang van effecten, ter ondersteuning van bestuurlijke keuzes. De analyses zijn verricht op basis van feitelijke beschikbare data.

In de volgende hoofdstukken worden per onderzoeksvraag de gehanteerde methode en de verkregen resultaten toegelicht. Daarbij worden ook relevante kanttekeningen en beperkingen benoemd, die van invloed kunnen zijn op de resultaten. Als bijlage is een overzicht van kaarten opgenomen met buffers van 500m en 1000m rondom de gehanteerde geitenhouderijen per provincie.

2 Analyse 1: Huidige blootstelling

2.1 Toelichting op de vraag

De eerste vraag richt zich op het analyseren van de huidige blootstelling als gevolg van de ligging van woningen en potentieel gevoelige bestemmingen in de nabije omgeving van geitenhouderijen. Blootstelling betreft mensen die langdurig in de nabijheid van een geitenhouderij verblijven, bijvoorbeeld omdat ze daar wonen. Er bestaat vooralsnog geen vastomlijnde definitie van gevoelige bestemmingen voor dit vraagstuk. Daarom is ervoor gekozen om potentieel gevoelige bestemmingen breed te inventariseren. De gebruikte uitgangspunten staan opgesomd in het tekstkader.

Uitgangspunten:

- De gehanteerde afstandsnormen zijn 500 en 1.000 meter
- Enkel geitenhouderijen met 50 of meer geiten zijn meegenomen
- Voor het aantal geiten is data gebruikt van 2022, en in enkele gevallen van 2021 of 2020
- De geitenhouderijen zijn aangeleverd als puntlocaties, welke op het middelpunt van het woonhuis naast de geitenhouderij liggen
- In de dataset van de gevoelige bestemmingen zitten alleen Nederlandse locaties
- Elke geitenhouderij heeft minimaal één gevoelige bestemming binnen de afstandsnorm liggen (het woonhuis bij de geitenhouderij)
- De woningdata komt uit het BAG-register (Basisregistratie Adressen en Gebouwen). Hieruit zijn de adressen gebruikt. Dit betekent, dat bijvoorbeeld een flat uit meerdere adressen bestaat
- De data over de gevoelige bestemmingen komt uit het LISA register (Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen)

De beschouwde verblijfsobjecten, naast woningen, zijn onder andere basisonderwijs, kinderopvang, verpleeg- en verzorgingshuizen en ziekenhuizen. Deze functies zijn geselecteerd omdat hier sprake kan zijn van langdurig verblijf van groepen die mogelijk kwetsbaarder zijn voor gezondheidsrisico's, of omdat zij een duidelijke relatie hebben met zorg, verblijf of opvang. Tabel 1 geeft een volledig overzicht van de geanalyseerde categorieën.

Tabel 1: Geanalyseerde categorieën en subtypen verblijfsobjecten. De woningendata is afkomstig van het BAG-register (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en dateert uit april 2026. De data uit de overige drie categorieën is afkomstig uit het LISA-register (Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen) en dateert uit mei 2026.

Woningen	**Potentieel gevoelige bestemmingen**		
BAG	**LISA: Basisonderwijs & kinderopvang**	**LISA: Zorgfunctie met bedfunctie**	**LISA: Zorgfunctie overig**
Adressen met type 'wonen'	Basisonderwijs voor leerplichtigen	Verpleeghuizen	Praktijken van huisartsen
	Speciaal basisonderwijs	Huizen en dagverblijven voor verstandelijk gehandicapten	Gezondheidscentra
	Kinderopvang	Algemene ziekenhuizen	Ondersteuning en begeleiding van gehandicapten
		Categorale ziekenhuizen	
		Geestelijke gezondheids- en verslavingszorg met overnachting	
		Huizen en dagverblijven voor niet-verstandelijk gehandicapten	
		Verzorgingshuizen	
		Jeugdzorg met overnachting en dagverblijven	
		Maatschappelijk opvang met overnachting	

De tweede variabele in de analyse betreft geitenhouderijen. Een geitenhouderij is in de analyse betrokken wanneer er minimaal 50 geiten gehouden worden. De toegepaste locatiegegevens van geitenhouderijen zijn verkregen via het ministerie van BZK. Deze data gaan uit van 381 puntlocaties in heel Nederland. Deze puntlocaties zijn ter controle van de geldigheid van de gegevens gekoppeld aan twee openbare datasets, afkomstig van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): Een vee-telling van Nederlandse veehouders en een overzicht van geregistreerde veehouderijen per postcode 6 (PC6) gebied.

De gebruikte vee-tellingen komen voornamelijk uit het jaar 2022 en in het geval van ontbrekende data (ongeveer 10 gevallen) zijn de jaren 2020 en 2021 gebruikt. Dit is de data die beschikbaar is gesteld voor dit onderzoek. Uit deze datacheck bleek dat een aantal van de geitenhouderijen uit de puntlocatiedata geen of minder dan 50 geiten hielden in 2022. Deze geitenhouderijen zijn uitgesloten van de verdere analyse, waarna 338 puntlocaties van geitenhouderijen resteerden.

De aangeleverde puntlocaties van de geitenhouderijen liggen op het middelpunt van het woonhuis naast de geitenhouderij. Om alle 338 geitenhouderijen zijn twee buffers gelegd volgens de afstandsnormen van 500 meter en 1000 meter, om inzicht te verkrijgen in de aanwezige verblijfsobjecten binnen deze afstandsnormen.

2.2 Resultaten

Tabel 2 geeft een overzicht van het aantal geitenhouderijen dat gevestigd was in 2022, per provincie.

Tabel 2: Aantal geitenhouderijen gevestigd in 2022

Provincie	Aantal geitenhouderijen
Noord-Brabant	81
Gelderland	75
Overijssel	48
Utrecht	27
Friesland	24
Limburg	18
Noord-Holland	18
Zuid-Holland	18
Drenthe	15
Groningen	6
Flevoland	4
Zeeland	4
Totaal	**338**

Voor de potentieel gevoelige bestemmingen ligt het blootstellingsaantal tussen de 0 en 12 voor de 500 meter-afstandsnorm en tussen de 0 en 99 voor de 1000 meter-afstandsnorm. De provincies met de hogere blootstellingsaantallen voor woningen hebben ook een hogere blootstelling van potentieel gevoelige bestemmingen. Dit wordt zichtbaar wanneer de grafieken uit de Figuren Figuur 1, 2 en 3 met elkaar vergeleken worden. Daarnaast valt over het algemeen op dat blootstellingsaantallen van woonadressen binnen de 1000 meter-afstandsnorm aanmerkelijk hoger zijn dan bij de 500 meter-afstandsnorm. In de vier provincies waar de hoogste mate van blootstelling plaatsvindt binnen de 500 meter-afstandsnorm (Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht), zijn de woningaantal verschillen tussen de twee afstandsnormen respectievelijk 19.479, 13.274, 5767 en 7599.

Tabel geeft een overzicht van de aantallen langdurige verblijfsobjecten binnen de twee afstandsnormen per provincie. Uit de analyse volgt dat in Nederland 13.586 woningen en potentieel gevoelige bestemmingen binnen een afstand van 500 meter tot een geitenhouderij liggen. Binnen een afstand van 1000 meter zijn dat er 79.295.

Het aantal woningen dat binnen 500 meter van een geitenhouderij ligt, varieert tussen de 29 (in Flevoland) en 3.492 (in Noord-Brabant), waarbij de mediaan 663 woningen is. De provincies Overijssel, Drenthe, Utrecht, Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Brabant hebben, in oplopende mate, een blootstelling hoger dan de mediaan. De vier laatstgenoemde provincies vormen hierbij duidelijke uitschieters.
Voor de potentieel gevoelige bestemmingen ligt het blootstellingsaantal tussen de 0 en 12 voor de 500 meter-afstandsnorm en tussen de 0 en 99 voor de 1000 meter-afstandsnorm. De provincies met de hogere blootstellingsaantallen voor woningen hebben ook een hogere blootstelling van potentieel gevoelige bestemmingen. Dit wordt zichtbaar wanneer de grafieken uit de Figuren Figuur 1, 2 en 3 met elkaar vergeleken worden. Daarnaast valt over het algemeen op dat blootstellingsaantallen van woonadressen binnen de 1000 meter-afstandsnorm aanmerkelijk hoger zijn dan bij de 500 meter-afstandsnorm. In de vier provincies waar de hoogste mate van blootstelling plaatsvindt binnen de 500 meter-afstandsnorm (Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht), zijn de woningaantal verschillen tussen de twee afstandsnormen respectievelijk 19.479, 13.274, 5767 en 7599.

Tabel 3: Blootstelling verblijfsobjecten

	500 meter				1000 meter			
	Woonadressen	Basisonderwijs & kinderopvang	Zorgfunctie met bedfunctie	Zorgfunctie overig	Woonadressen	Basisonderwijs & kinderopvang	Zorgfunctie met bedfunctie	Zorgfunctie overig
Noord-Brabant	3492	12	7	9	22.971	99	45	39
Gelderland	2887	8	13	4	16.161	68	50	29
Zuid-Holland	1826	4	8	2	7593	32	17	19
Utrecht	1597	13	8	5	9196	62	21	45
Drenthe	987	2	9	1	3073	20	28	8
Overijssel	779	4	4	1	7025	30	16	18
Friesland	546	4	2	1	2493	26	8	5
Noord-Holland	534	0	1	0	4005	30	5	5

Limburg	445	2	1	2	3576	8	19	11
Zeeland	179	0	0	0	1230	5	3	0
Groningen	158	0	0	0	1119	5	1	2
Flevoland	29	0	0	0	73	1	0	0
Totaal	**13.459**	**49**	**53**	**25**	**78.515**	**386**	**213**	**181**
Totaal	**13.586**				**79.295**			

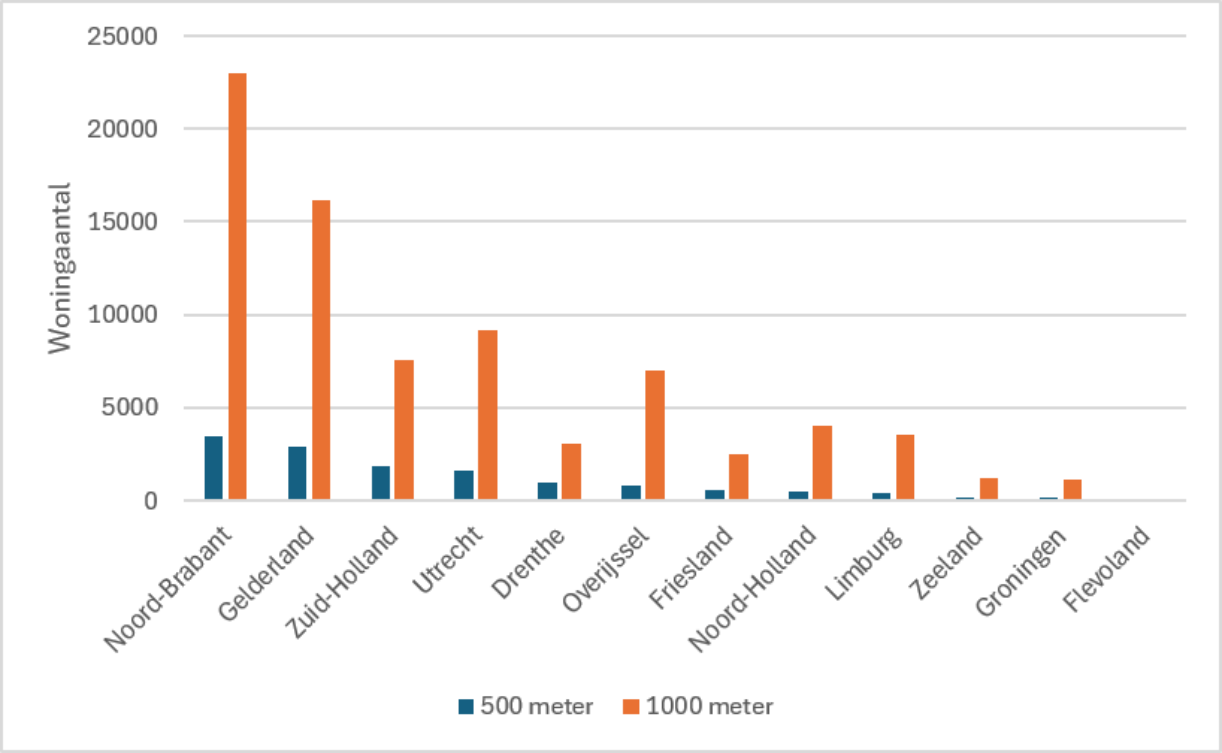

Figuur 1: Aantal woonadressen binnen 500 en 1000 meter van een geitenhouderij, per provincie, geordend naar hoogste blootstelling binnen de 500 meter-afstandsnorm

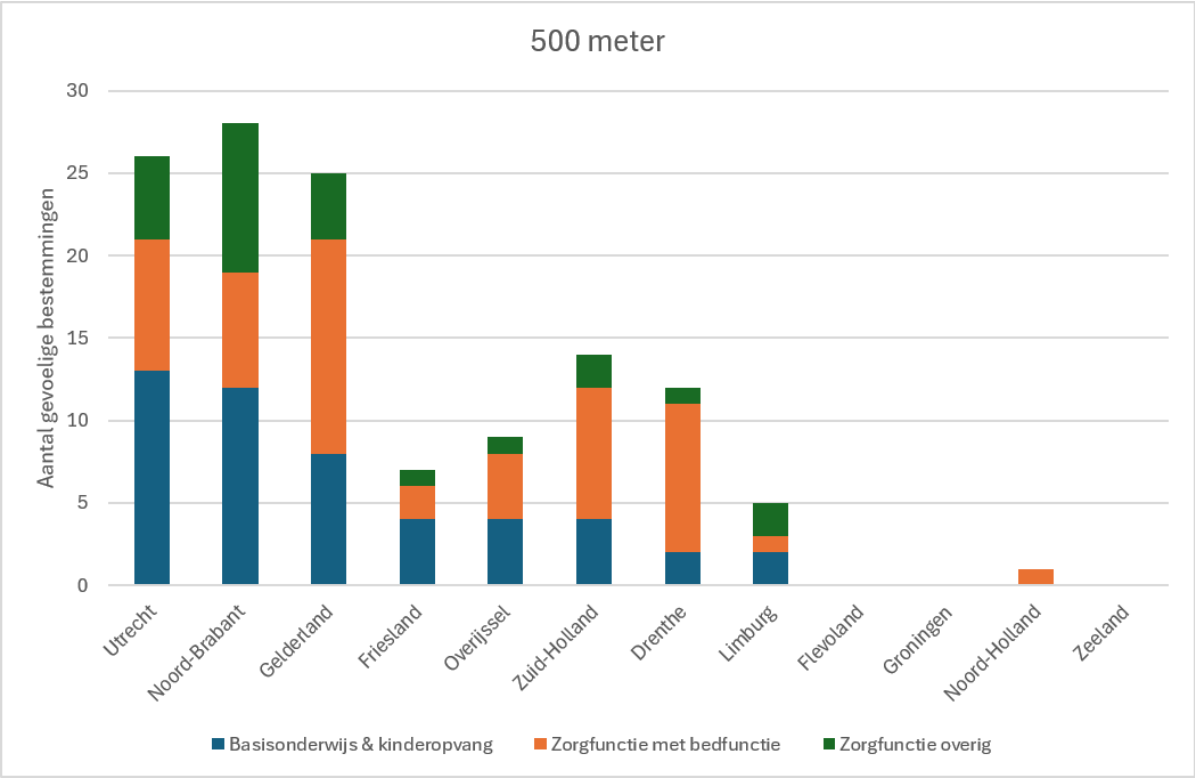

Figuur 2: Aantal gevoelige bestemmingen gelegen binnen de afstandsnormen van 500 meter, geordend naar hoogste blootstelling van basisonderwijs & kinderopvang

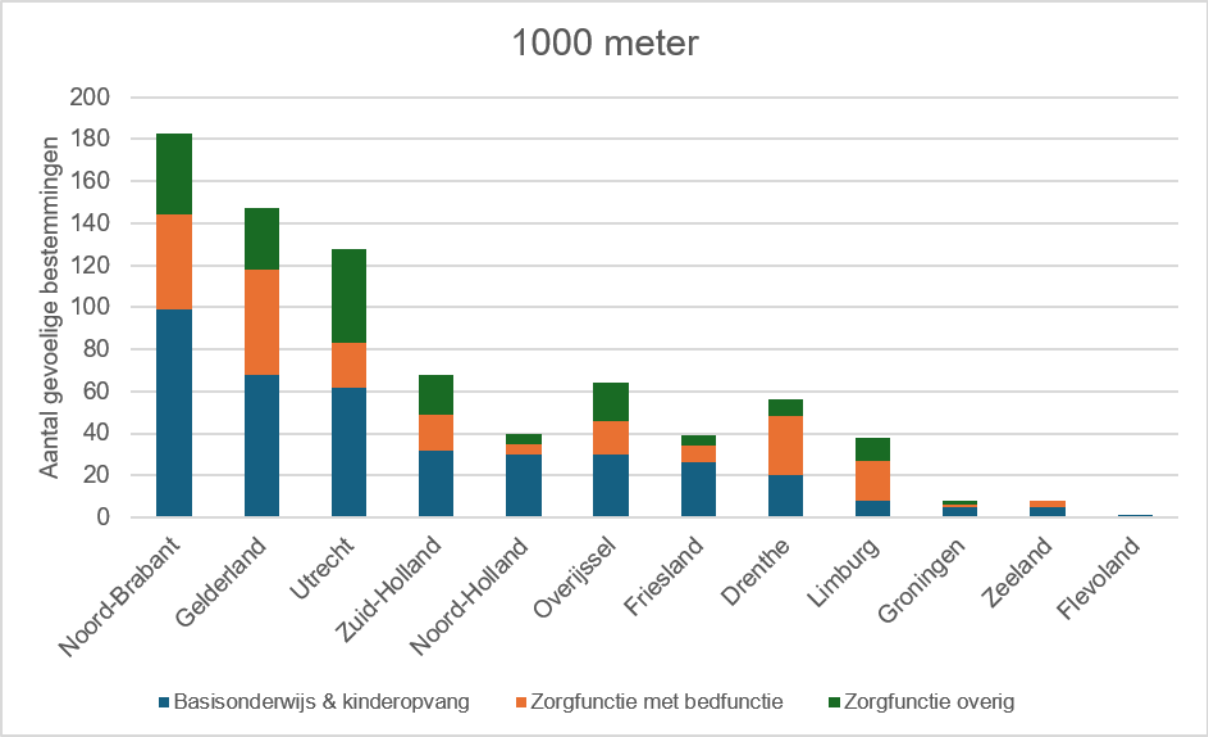

Figuur 3: Aantal gevoelige bestemmingen gelegen binnen de afstandsnormen van 1000 meter, geordend naar hoogste blootstelling van basisonderwijs & kinderopvang

Tabel 4 geeft aanvullend inzicht in de verdeling van geitenhouderijen naar het aantal woningen binnen de gehanteerde afstandsnormen, per provincie. Per afstandsnorm zijn de geitenhouderijen ingedeeld in drie woningcategorieën: minder dan 25 woningen, 25 tot 100 woningen en 100 of meer woningen. Deze drie categorieën vormen samen een volledige indeling van alle 338 geitenhouderijen. De indicator '1 of meer gevoelige bestemmingen' is geen afzonderlijke categorie binnen deze driedeling, maar een aanvullende indicator voor de aanwezigheid van potentieel gevoelige bestemmingen binnen dezelfde afstandsnorm. Een geitenhouderij met één of meer gevoelige bestemmingen kan dus ook voorkomen in één van de drie woningcategorieën.

Tabel 4: Verdeling van geitenhouderijen per provincie, naar aantallen woningen binnen 500 en 1000 meter, met aanvullende indicator voor de aanwezigheid van één of meer potentieel gevoelige bestemmingen

Provincie	**500m: 0-25 woningen**	**500m: 25-100 woningen**	**500m: 100+ woningen**	**500m: ≥1 gevoelige bestemming**
Drenthe	9	4	2	2
Flevoland	4	0	0	0
Friesland	19	4	1	5
Gelderland	47	24	4	13
Groningen	4	1	1	0
Limburg	15	2	1	5
Noord-Brabant	46	26	9	19
Noord-Holland	13	4	1	1
Overijssel	41	7	0	7
Utrecht	16	7	4	11
Zeeland	2	1	1	0
Zuid-Holland	8	6	4	4
Totaal 500m	**224**	**86**	**28**	**67**
Provincie	**1000m: 0-25 woningen**	**1000m: 25-100 woningen**	**1000m: 100+ woningen**	**1000m: ≥1 gevoelige bestemming**
Drenthe	4	3	8	7
Flevoland	2	2	0	1
Friesland	5	10	9	14

Gelderland	5	31	39	53
Groningen	1	2	3	3
Limburg	5	7	6	8
Noord-Brabant	8	30	43	55
Noord-Holland	4	9	5	8
Overijssel	6	32	10	21
Utrecht	1	11	15	20
Zeeland	1	1	2	1
Zuid-Holland	2	7	9	11
Totaal 1000m	**44**	**145**	**149**	**202**

3 Analyse 2: Mogelijke toekomstige blootstelling

3.1 Toelichting op de vraag

De tweede vraag richt zich op het analyseren van de mogelijke extra blootstelling aan geitenhouderijen in de toekomst, als gevolg van geplande woningbouwactiviteiten in de nabijheid van bestaande geitenhouderijen. De gebruikte variabelen zijn de geitenhouderijen (338) en geplande woningbouwactiviteiten.

Uitgangspunten:

- De gehanteerde afstandsnormen zijn 500 en 1.000 meter
- Voor de woningbouwplannen is gebruikt gemaakt van gegevens uit de nationale woningbouwkaart. Deze data zijn aangeleverd in vlakken (polygonen)
- De provincie Brabant heeft de data van de harde plannen aangeleverd in punten. De gegevens over de zachte plannen heeft de provincie zelf indicatief geanalyseerd en geaggregeerd aangeleverd
- De provincie Friesland heeft geen gegevens aangeleverd
- Bij het bepalen van het aantal geplande woningen binnen de afstandsnorm, is aangenomen dat ook als maar een deel van het woningbouwvlak binnen de afstandsnorm ligt, het totaal aantal woningen geraakt wordt.

De gebruikte woningbouwplandata bestaan uit twee typen gegevens: geografische vlakken en een overzicht met de status van deze plannen (hard of zacht). Beide databronnen zijn afkomstig uit de nationale woningbouwkaart. Harde plannen zijn al in een vergevorderd juridische planstatus waardoor het zeer aannemelijk is dat deze plannen uitgevoerd zullen worden. Voor zachte plannen is de kans op uitvoering nog onzeker. Bij het definiëren van geplande woningbouwactiviteiten zijn zowel harde als zachte plannen betrokken in de analyse. In de kolom ‘aantal projecten’ staat het aantal woningbouwprojecten aangegeven dat voor tenminste een deel binnen de afstandsnorm ligt. In de kolom ‘aantal woningen’ staat aangegeven hoeveel woningen in totaal voorzien zijn in deze projecten. Er is hierbij geen rekening gehouden met projecten die slechts voor een deel binnen de afstandsnormen vallen en het aantal zou in realiteit daarom kleiner kunnen zijn.

De data van de provincies Friesland en Noord-Brabant zitten nog niet in de nationale woningbouwkaart. Van de provincie Fryslân is ook geen data bekend. Provincie Noord-Brabant heeft eenzelfde analyse zelfstandig uitgevoerd en de resultaten hiervan aangeleverd, inclusief een indicatie van de percentages harde en zachte plannen. De provincie Noord-Brabant heeft voor de analyse buffers van 550 en 1050 meter gehanteerd, in plaats van 500 en 1000. Er is geen controle uitgevoerd op de methode of resultaten van provincie Brabant.

3.2 Resultaten

Tabel 5 toont het aantal nieuwbouwprojecten dat in de provincies voorzien is binnen de afstandsnormen. De resultaten binnen 1000 meter omvatten ook de resultaten binnen 500 meter. De 500 meter-zone is dus een subset van de 1000 meter-zone. In provincie Flevoland zijn binnen geen van de afstandsnormen nieuwe woningbouwplannen. Provincie Noord-Brabant vormt met respectievelijk 29 en 108 geplande nieuwbouwprojecten binnen 500 en 1000 meter van een geitenhouderij het maximum. De medianen over alle provincies liggen respectievelijk op 5 en 24 bouwprojecten binnen 500 en 1000 meter van een geitenhouderij. In deze tabel zijn bovendien de aantallen uitgesplitst in totalen harde/zachte plannen (excl. Friesland). In Figuur 4 wordt inzichtelijk hoe de provincies zich tot elkaar verhouden. In vijf provincies zijn er geen tot weinig bouwplannen binnen de afstandsnormen. De provincies Groningen, Limburg, Utrecht en Overijssel vormen de middengroep, met circa 20 tot 30 woningbouwplannen binnen een afstand van 1000 meter tot een geitenhouderij. De provincies Gelderland en Noord-Brabant hebben de meeste bouwprojectplannen binnen een afstand van 1000 meter tot een geitenhouderij.

Tabel 5: Geplande woningbouwactiviteit binnen de afstandsnormen van geitenhouderijen. De eerste kolom toont achtereenvolgens het totale aantal plannen; waarvan harde planstatus, waarvan zachte planstatus en waarvan (op het moment van schrijven) onbekend. De resultaten uit de 500 meter kolom zijn ook opgenomen in de resultaten van de 1000 meter-norm. '-' betekent dat het aantal onbekend is.

		500 meter		1000 meter	
Provincie	**Planstatus**	Aantal projecten	Aantal woningen	Aantal projecten	Aantal woningen
Noord-Brabant	Hard	29	104	108	1806
	Zacht	-	280	0	3053
	Onbekend	0	0	0	0
	Totaal	29	384	108	4859
Gelderland	Hard	2	102	5	541
	Zacht	4	238	13	1843
	Onbekend	10	-	59	-
	Totaal	16	340	77	2384
Utrecht	Hard	3	117	9	230
	Zacht	1	500	14	3284
	Onbekend	6	-	14	-
	Totaal	10	617	37	3514
Limburg	Hard	-	-	-	-
	Zacht	-	-	-	-
	Onbekend	7	-	29	-
	Totaal	7	-	29	-
Overijssel	Hard	-	-	5	764

	Zacht	1	100	6	1575
	Onbekend	6	-	23	-
	Totaal	7	100	34	2339
Zeeland	Hard	2	43	4	43
	Zacht	-	-	1	0
	Onbekend	1	-	0	0
	Totaal	3	43	5	43
Groningen	Hard	0	0	0	0
	Zacht	0	0	0	0
	Onbekend	2	-	19	-
	Totaal	2	-	19	-
Zuid-Holland	Hard	2	41	5	225
	Zacht	0	0	2	212
	Onbekend	0	0	0	0
	Totaal	2	41	7	437
Drenthe	Hard	-	-	-	-
	Zacht	-	-	-	-
	Onbekend	1	-	6	-
	Totaal	1	-	6	-
Noord-Holland	Hard	1	2	4	202
	Zacht	0	0	0	0
	Onbekend	0	0	0	0
	Totaal	1	2	4	202
Flevoland	Hard	0	0	0	0
	Zacht	0	0	0	0
	Onbekend	0	0	0	0
	Totaal	0	0	0	0
Totalen planstatus (excl. Friesland)					
	Hard	39	409	140	3811
	Zacht	6	1118	36	9967
	Onbekend	33	0	150	0
Totaal		**78**	**1527**	**326**	**13.778**

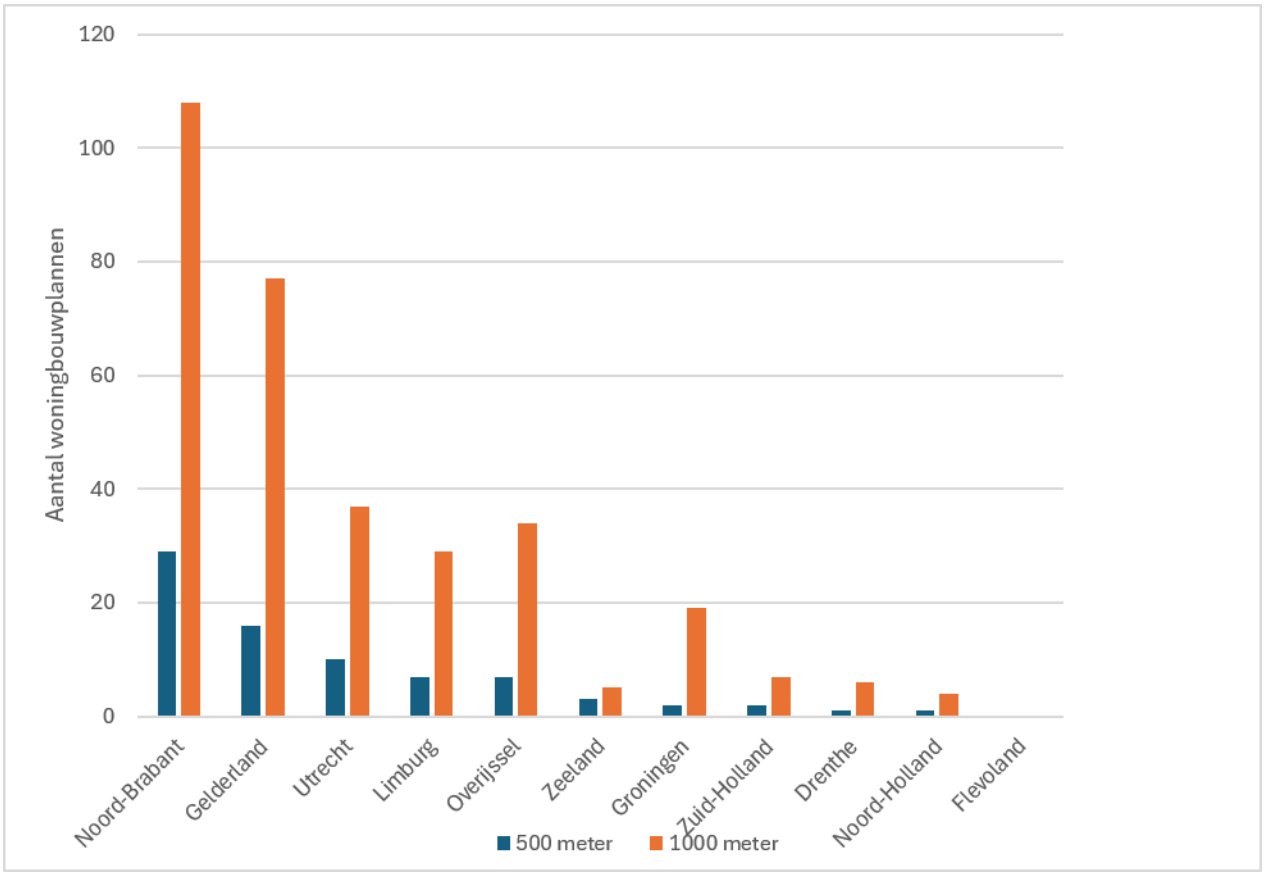

Figuur 4: Aantal woningbouwplannen (hard en zacht) binnen 500 en 1000 meter van een geitenhouderij, geordend naar hoogste blootstelling op de 500 meter-afstandsnorm

4 Analyse 3: Ruimte voor (her)vestiging, aanpak 1

4.1 Toelichting op de vraag

De derde onderzoeksvraag richt zich op het identificeren van potentiële locaties waar geitenhouderijen zich in theorie zouden kunnen (her)vestigen gezien de ruimtelijke en milieubeperkingen. Deze grove analyse is uitgevoerd voor alle twaalf provincies.

Uitgangspunten:

- De gehanteerde afstandsnormen zijn 500 en 1.000 meter
- Er mag geen enkel potentiële gevoelige bestemming binnen de afstandsnorm vallen bij nieuwvestigingen
- De potentiële gevoelige bestemmingen komen uit het BAG-bestand, waaruit de adressen met woonfunctie, gezondheidsfunctie, onderwijsfunctie en logiesfunctie zijn meegenomen
- Voor een nieuwvestiging is minimaal 2 hectare aan grond nodig
- Er zijn enkel potentiële gevoelige bestemmingen in Nederland meegenomen
- Er is geen rekening gehouden met feitelijke planologische, milieukundige of bedrijfseconomische haalbaarheid of provinciaal of gemeentelijk (vestigings)beleid

Als uitgangspunt voor de minimaal benodigde oppervlakte van een geitenhouderijen is 2 hectare gebruikt. Dit getal is een theoretische aanname op basis van de maximale omvang van een agrarisch bouwvlak per provincie. Daarmee is ervan uitgegaan dat een geitenbedrijf bestaat uit stal(len), mesthoop en voeropslag maar geen eigen grond heeft voor het verbouwen van ruwvoer (in ieder geval niet geografisch aangesloten op de stallocatie).

Om alle individuele verblijfsobjecten (uit het BAG) zijn buffers van 500 en 1000 meter getekend. Deze buffergebieden zijn, in twee afzonderlijke analyses, als ongeschikt beschouwd voor de (her)vestiging van een geitenhouderij. Daarnaast zijn meerdere datasets gebruikt om gebieden uit te sluiten waar geen nieuwvestiging geplaats kan worden, waarvan een overzicht gegeven staat in Tabel 6. Er is aangenomen dat deze gebieden ongeschikt zijn voor de vestiging van een geitenhouderij omdat ze een beschermde status hebben of omdat ze officieel bestemd zijn als bijvoorbeeld een bedrijventerrein. De nieuwbouwprojectplannen uit analysevraag 2 zijn niet betrokken in deze analyse, vanwege de variërende en onzekere status van de plannen. Ook zijn verblijfsobjecten in Duitsland en België buiten beschouwing gelaten, waardoor indicatieve locaties aan de grens extra kritisch bekeken moeten worden.
De gevonden indicatieve locaties voor (her)vestiging zijn achteraf niet individueel beoordeeld op hun werkelijke geschiktheid voor de (her)vestiging van geitenhouderijen.

Tabel 6: Gebruikte onderleggerkaarten om ongeschikt gebied uit te sluiten

Kaartlaag	Bron
IBIS bedrijventerreinen:	• IBIS Bedrijventerreinen actueel - Overview • Updated: 26 april 2026
Grondwaterbeschermingsgebieden:	• Kaarten | Atlas Leefomgeving • Updated: 01-03-2026
Natura 2000	• Natura 2000 • Updated: 27-01-2026
Natuurnetwerk Nederland	• Nationaal georegister • Updated: 17-12-2025
BGT Waterdeel	• Living atlas ESRI • Updated: 22-04-2026
IBIS gebieden:	• Living atlas ESRI • Updated: 26-04-2026

4.2 Resultaten

Tabel 7 toont per provincie het indicatieve geschikte oppervlak voor (her)vestiging van geitenhouderijen. De analyse waarin buffers van 500 meter gebruikt zijn, leidt in elke provincie tot een veel groter oppervlak dan bij hantering van de 1000 meter-norm. Het valt op dat de provincies met de hoogste blootstelling in analyse 1 (Gelderland, Noord-Brabant, Overijssel, Drenthe, Utrecht en Zuid-Holland), niet uit deze analyse komen als de provincies met de minste ruimte voor (her)vestiging, maar verspreid zijn over de resultatenrange.

De grootste oppervlakten geschikt voor (her)vestiging zijn gevonden in provincie Groningen, namelijk 38.195 hectare bij de 500 meter-norm en 7.603 hectare bij de 1000 meter-norm. De kleinste oppervlakten zijn gevonden in provincie Gelderland, respectievelijk 8.835 en 285 hectare. De medianen zijn respectievelijk 18.314 hectare en 879. Dat betekent dat er bij hantering van de strengere afstandsnorm van 1000 meter, gemiddeld een twintig keer kleiner oppervlak overblijft dat potentieel geschikt is voor (her)vestiging van geitenhouderijen.

Tabel 7: Indicatieve hectares potentieel (her)vestigingsgebied voor geitenhouderijen, buiten de afstandsnormen van 500 en 1000 meter van verblijfsobjecten

Provincie	Oppervlakte buiten de 500 meter-norm (ha)	Oppervlakte buiten de 1000 meter-norm (ha)
Groningen	38.195	7.603
Flevoland	31.519	1.981
Drenthe	31.401	2.834
Friesland	23.290	659
Zuid-Holland	20.770	1.044
Noord-Brabant	19.472	1.277
Noord-Holland	17.156	338
Zeeland	13.187	714
Utrecht	13.110	1.505
Limburg	9.912	172
Overijssel	9.865	215
Gelderland	8.835	285
Totaal	**236.712**	**18.627**

5 Analyse 4: Ruimte voor (her)vestiging, aanpak 2

5.1 Toelichting op de vraag

Aanvullend op de derde onderzoeksvraag is onderzocht waar indicatieve ontwikkellocaties voor geitenhouderijen liggen, wanneer een nieuwvestiging niet binnen de afstandsnorm van een woonkern mag liggen. Om te bepalen wat een woonkern is, is de definitie van het CBS gehanteerd: *"Een geïsoleerd rastervierkant of een aaneengesloten gebied van rastervierkanten van 500 x 500 meter binnen een gemeente, waarvan ieder vierkant 25 adressen of meer bevat".*

Uitgangspunten:

- De gehanteerde afstandsnormen zijn 500 en 1.000 meter
- Er mag geen enkele woonkern binnen de afstandsnorm vallen bij nieuwvestigingen
- De potentiële gevoelige bestemmingen komen uit het BAG-bestand, waaruit de adressen met woonfunctie, gezondheidsfunctie, onderwijsfunctie en logiesfunctie zijn meegenomen
- Voor de rasterindeling is gebruikgemaakt van de CBS vierkantstatistiek vlakken van 500 bij 500 meter
- Voor een nieuwvestiging is minimaal 2 hectare aan grond nodig
- Er zijn enkel potentiële gevoelige bestemmingen in Nederland meegenomen
- Er is geen rekening gehouden met feitelijke planologische, milieukundige of bedrijfseconomische haalbaarheid of provinciaal of gemeentelijk (vestigings)beleid

Voor de aanvullende vraag is gebruik gemaakt van het CBS vierkantstatistiek-grid van 500 bij 500 meter. Om vervolgens te bepalen welke vierkanten aangemerkt moeten worden als woonkern, is een analyse gedaan om het aantal adressen te tellen per vierkant. Alle vierkanten met 25 of meer adressen, zijn aangemerkt als woonkern. Om al deze woonkernen heen, is vervolgens een buffer getrokken van respectievelijk 500 en 1000 meter. Locaties die niet binnen deze buffers vallen, niet bij de uitsluitingsgebieden horen zoals beschreven in vraag 3 en groter zijn dan 2 hectare, zijn aangemerkt als indicatieve locaties.

De analyse geeft geen oordeel over de feitelijke planologische, milieukundige of bedrijfseconomische haalbaarheid van individuele locaties. Ook is geen locatiegerichte beoordeling uitgevoerd. De analyse laat vooral zien waar, op basis van de gekozen ruimtelijke criteria en het criterium van maximaal 25 adressen binnen de contour, theoretisch nog ontwikkelruimte is. Deze aanvullende analyse is daarmee vooral bruikbaar voor een eerste verkenning van een mogelijke beleidsvariant.

5.2 Resultaten

Tabel 8 toont het aantal potentiële (her)vestigingslocaties per provincie. Provincie Gelderland heeft bij beide afstandsnormen het grootste aantal hectare beschikbaar, respectievelijk 159.388 en 85.919 voor de 500- en 1000 meter-afstandsnorm. De provincie Utrecht vormt het minimum, met respectievelijk 42.024 en 19.217 hectares. De medianen over alle provincies zijn respectievelijk 97.133 en 64.879 voor de 500- en 1000 meter-afstandsnorm. Dat is voor de 500 meter-afstandsnorm bijna 80.000 hectare meer dan de oppervlakte die resulteerde uit analysevraag 3. Voor de 1000 meter-afstandsnorm is het verschil ongeveer 64.000 hectare meer bij de clusteraanpak uit vraag 4.

Verder valt op dat, in vergelijking met de uitkomsten van de analyse van onderzoeksvraag 3 (vorige hoofdstuk), het verschil tussen de medianen van de twee afstandsnormen hier veel kleiner is. Bij een afstand van 1000 meter is het verschil in oppervlak slechts 1,5 keer kleiner dan bij 500 meter, terwijl dit in analyse 3 nog 20 keer bedroeg.

Tabel 8: Indicatieve hectares potentieel (her)vestigingsgebied voor geitenhouderijen, buiten de afstandsnormen van 500 en 1000 meter van clusters van verblijfsobjecten

Provincie	Oppervlakte buiten de 500 meter-norm (ha)	Oppervlakte buiten de 1000 meter-norm (ha)
Gelderland	159.388	85.919
Noord-Brabant	158.296	83.020
Overijssel	157.046	99.590
Friesland	152.727	81.135
Groningen	123.255	72.601
Drenthe	105.702	57.157
Flevoland	88.564	75.716
Zeeland	87.401	51.570
Noord-Holland	74.630	37.234
Zuid-Holland	68.984	29.587
Limburg	53.577	25.561
Utrecht	42.024	19.217
Totaal	**1.271.594**	**718.307**

6 Uitgangspunten, afbakening en toepassingsbereik

Algemeen: data, methode en gebruiksdoel

De voorliggende analyse is opgesteld als ondersteunend instrument voor beleidsvorming en is gebaseerd op beschikbare gegevens uit landelijke registraties en aangeleverde datasets. De kwaliteit, volledigheid en actualiteit van deze gegevens kunnen variëren en zijn niet in alle gevallen uniform of volledig verifieerbaar. De analyse vormt daarmee een momentopname van de situatie op het gehanteerde peilmoment en is mede afhankelijk van de juistheid en volledigheid van de gebruikte brondata. Voor de analyse zijn selectiecriteria toegepast op de beschikbare datasets, waaronder het uitsluiten van locaties met beperkte of ontbrekende gegevens, hetgeen van invloed kan zijn op de representativiteit van de resultaten.

Ten behoeve van een landelijke, consistente en uitvoerbare analyse zijn aannames en modelmatige bewerkingen toegepast. Deze keuzes zijn noodzakelijk om verschillen in databeschikbaarheid en detailniveau te overbruggen, maar kunnen van invloed zijn op de uitkomsten. Daarbij geldt dat de beschikbaarheid en het detailniveau van gegevens per provincie kunnen verschillen. Voor de provincie Brabant, is de analyse gebaseerd op door hen geaggregeerde resultaten, waarmee de ruimtelijke analyse niet volledig integraal is uitgevoerd binnen deze studie. Data voor de provincie Friesland ontbreekt. Deze verschillen in aanpak en detailniveau kunnen van invloed zijn op de onderlinge vergelijkbaarheid van resultaten tussen gebieden. De resultaten dienen daarom primair te worden beschouwd als een indicatieve en vergelijkende analyse op nationaal niveau, en niet als een exacte weergave van de feitelijke situatie op lokaal schaalniveau. De analyse is uitgevoerd op landelijk schaalniveau en is zonder nadere uitwerking niet geschikt voor directe toepassing op perceel- of locatieniveau.

Afbakening, aannames en interpretatie van resultaten

Het aantal geitenbedrijven met meer dan 50 melkgeiten in Nederland fluctueert door het jaar heen, vanwege de aflammerperiode in het voorjaar. Afhankelijk van de peildatum zijn er dus meer of minder geitenbedrijven op een bepaald moment.

De analyse richt zich op een afgebakende set van milieufactoren, functies en emissiebronnen, waarvoor gegevens beschikbaar en eenduidig toepasbaar zijn binnen het gekozen beoordelingskader. Daarbij zijn keuzes gemaakt in definities (bijvoorbeeld ten aanzien van gevoelige bestemmingen), selectie van databronnen en bewerking van datasets. Deze definities zijn deels gebaseerd op beleidsmatige keuzes en beschikbare databronnen en kunnen afwijken van definities die in andere beleidskaders of wettelijke regimes worden gehanteerd. De gemaakte keuzes beïnvloeden de uitkomsten en maken dat alternatieve afbakeningen of uitgangspunten tot andere resultaten kunnen leiden.

De uitkomsten van de ruimtelijke analyse kunnen daarnaast theoretische ontwikkelmogelijkheden of beperkingen bevatten die in de praktijk, mede gelet op juridische, beleidsmatige of fysieke randvoorwaarden, niet of slechts beperkt realiseerbaar zijn. De resultaten zijn daarom niet bedoeld als direct toepasbare ontwikkelruimte of harde begrenzing, maar als analytisch vertrekpunt voor nadere beleidsvorming, prioritering en gebied specifieke beoordeling.

De interpretatie en toepassing van de resultaten dient plaats te vinden in samenhang met actuele beleidskaders, bestuurlijke keuzes en lokale omstandigheden. Een nadere, gebiedsgerichte uitwerking en toetsing blijft noodzakelijk alvorens conclusies te verbinden aan individuele locaties of concrete beleidsmaatregelen. De resultaten zijn nadrukkelijk bedoeld als analytisch hulpmiddel en vereisen nadere beleidsmatige en ruimtelijke duiding alvorens zij kunnen worden benut in besluitvorming of normstelling.

7 Samenvatting

De resultaten laten zien dat de mate van blootstelling, de aanwezigheid van woningbouwplannen en de beschikbare ruimte voor (her)vestiging niet gelijkmatig over Nederland zijn verdeeld, maar per provincie sterk verschillen. De blootstelling aan geitenhouderijen is met name hoog in provincies als Noord-Brabant en Gelderland, en in mindere mate ook in Overijssel, Drenthe, Utrecht en Zuid-Holland. In deze provincies liggen relatief veel woningen en andere potentieel gevoelige bestemmingen binnen zowel de 500- als de 1000 meter-afstandsnorm, waarbij het patroon tussen beide normen grotendeels consistent blijft en de aantallen bij 1000 meter duidelijk hoger liggen.

Een vergelijkbaar ruimtelijk beeld is zichtbaar bij de woningbouwplannen. Provincies met veel blootgestelde woningen, zoals Noord-Brabant en Gelderland, kennen ook relatief veel geplande bouwprojecten binnen de afstandsnormen. Noord-Brabant springt hierbij duidelijk uit, terwijl provincies zoals Groningen, Limburg, Utrecht en Overijssel een middengroep vormen met een gematigder aantal plannen. In Flevoland daarentegen zijn geen woningbouwactiviteiten binnen de afstandsnormen voorzien.

Uit de analyse van vraag 3 en 4 blijkt dat de indicatieve geschikte oppervlaktes voor mogelijke (her)vestiging van geitenhouderijen sterk verschillen tussen de provincies. Over het algemeen geldt dat bij hantering van een 500 meter-afstandsnorm meer potentieel geschikt oppervlak overblijft dan bij een 1000 meter-norm. De uitkomsten verschillen bovendien afhankelijk van de gekozen benadering (geen langdurige blootstelling versus beperkte blootstelling), waarbij een benadering op basis van beperkte blootstelling (maximaal 25 adressen in dit onderzoek) leidt tot meer potentiële vestigingsruimte.